

Marià Villangómez: una ombra transparent

per Jaume Ribas Prats

La primera referència que vaig tenir del poeta i escriptor més gran que han donat les nostres lletres va ser a Palma quan estudiava Magisteri. La professora Encarna Vinyes, que professava de Geografia i Història, un dia de principis de curs em va convocar a part i va preguntar-me si jo era d'Eivissa. Li vaig contestar que sí, i llavors ella em va dir que conservava un record inesborrable de l'illa on havia passat la lluna de mel amb el seu marit, en Josep Maria Llompart. Els havia acompanyat a conèixer els indrets més interessants el seu poeta i amic Marià Villangómez, de qui em va ponderar les seues virtuts com a escriptor i com a persona.

Quan em va preguntar si el coneixia i si havia llegit coses seues, jo tot d'una vaig fer un càlcul egoïsta del valor de la meua resposta, i li vaig contestar afirmativament a les dues coses. No cal dir que després, a la primera ocasió, vaig córrer a la biblioteca de Sant Francesc, on vaig trobar un exemplar de *La Miranda* de la col·lecció «Les illes d'or» de l'Editorial Moll, publicat l'any 1958. Ara record que vaig copiar-ne alguns poemes i fins i tot

vaig aprendre de memòria aquell que comença: «No diré cap mot dels més grans. / No diré amor, angúnia, vida...»

D'aquesta manera una mica insidiosa i amb aquest bagatge –i també perquè Encarna Vinyes i el seu marit eren clarament d'esquerreres i opositors al franquisme–, vaig convertir-me en l'alumne predilecte de la professora i actor principal de les obres de teatre que dirigia, i que representàrem a la Normal i al Cercle Medina de Palma durant dos cursos.

Encara no havia acabat els estudis quan el meu germà Francesc, que feia el noviciat dels jesuïtes al Monestir de Veruela, a Saragossa, em va dir que el poeta eivissenc havia passat de visita per allí, i després d'interessar-se per ell, va saludar-lo i parlaren una estona. Per a mi, el poeta era com una ombra llunyana.

A la primeria dels anys setanta, un altre germà, en Vicent, que exercia a Sant Jordi i dirigia el col·legi, em va comentar que Marià Villangómez havia renunciat al seu destí com a mestre del mateix poble. Tal vegada cansat de les entremaliadures dels seus alumnes

més grans i de les incomoditats d'un local que no reunia les condicions mínimes per a impartir-hi classe. Començava a ser una ombra propera.

Després de prendre possessió a Eivissa com a mestre, i ja enamorat de la seua poesia, que de cop i volta anava sortint, gràcies sobretot a l'Institut d'Estudis Eivissencs, Villangómez començà a ser una ombra transparent, que m'acompanyava en silenci i que de vegades s'encarnava a Ebusus, o a la cafeteria de la via Púnica on solia dinar i prendre cafè. Sentia una atracció irresistible per tot allò que anava publicant, però la seua presència em confonia una mica i m'inspirava un respecte molt accentuat. Fins i tot quan vaig freqüentar les seues classes de català a l'Institut Santa Maria, on vaig tenir l'ocasió de comprovar que era una persona generosa, atenta i favorable, mai no vaig poder treure'm de damunt aquell complex d'inferioritat, gairebé niciesia, davant una personalitat tan gran, que em sostreia tota l'ansia de comunicació i confiança.

A poc a poc, la meua admiració i sana enveja es va estendre cap aquells amics i coneguts que el freqüentaven o que tenien un tracte gairebé quotidià amb ell: en Josep Marí, n'Enric Ribes i en Jean Serra. Era com si, a través de noves generacions, la seua ombra lluminosa s'estengués i volgués romandre, per donar nova vida i més llustre a la nostra llengua, ja per sempre.

Sentia una atracció irresistible per tot allò que anava publicant Villangómez, però la seua presència em confonia una mica i m'inspirava un respecte molt accentuat

JAUME RIBAS PRATS ■